ADSUM

číslo 3
ročník XXIII.

Časopis bohoslovcov kňazského seminára v Bratislave

DIAKONI 2012

ADSUM 3.

M. Marchot
šéfredaktor

M. Agner
zást. šéfredaktora

S. Čúzy
redaktor

M. Cehlárik
redaktor

T. Fehér
redaktor

R. Rajčák
redaktor

Š. Gago
redaktor

J. Pomšár
redaktor

Ľ. Urbančok
fotograf

Š. Smetana
redaktor

časopis bratislavských seminaristov
číslo : 3 - 2011/2012, jún 2012
ročník : XXIII.
vydávajú: seminaristi Kňazského seminára sv. Cyrila a Metoda, Kapitulská 26, 811 01 BA
e-mail: redakcia@adsum.sk
web: www.adsum.sk
mobilný tel.: 0904 573 129 (pre SMS)
bankové spojenie časopisu:
0179944350/0900

Obsah čísla:

3 » ÚVODNÍK
Marek Marchot
4 » KALENDÁRIUM
redakcia
6 » DOD 2012
Martin Agner, Štefan Gago
9 » NA ÚMYSEL SV. OTCA
Július Pomšár
10 » SVETOVÉ STRETNUTIA RODÍN
Prof. ThDr. Stanislav Vojtko, PhD.
13 » ZAMYSLENIE
Štefan Gago
14 » SVÄTÁ OMŠA (8.)
Stanislav Čúzy
16 » NOVOKŇAZI 2012
Štefan Gago
18 » TABLO NOVOKŇAZOV
22 » SVEDECTVO POVOLANIA
Ivan Barus, Matej Balázsi
24 » LATINSKÝ JAZYK
Štefan Smetana
27 » OSOBNOSŤ
Radovan Rajčák
30 » NOVÁ KNIŽNICA
Rastislav Šimora
32 » RECENZIA
Milan Cehlárik
34 » TAJNIČKA
Tibor Fehér

Jazykový korektor: **Linda Vasiľová**
Obálka: **TK KBS/ Peter Zimen,**
Ľubomír Urbančok (Diakoni 2012)
Neoznačené fotografie sú z archívu a internetu.

ADSUM *v latinčine znamená „Tu som“. Je to odpoveď na Božie volanie, ktoré zaznieva v človeku. Bohoslovci sú ľudia, ktorí na intenzívne volanie odpovedali a pripravujú sa na prácu v Pánovej vinici, teda na službu kňaza, slúžiacemu Bohu i ľuďom. Ak počuješ Božie volanie i Ty, neboj sa Bohu povedať svoje ADSUM!*

S cirkevným schválením Arcibiskupského úradu v Bratislave, dňa 28.4.2009, č. 1268/2009.
Cenzor: ThDr. Alexander Knorr, PhD.
Registrované na Ministerstve kultúry SR pod číslom: EV 722/08.
ISSN: 1335-7158 06, **tlač:** LÚČ Bratislava

ISSN 1335-7158 06
9 771335 715006

Ďakujeme vydavateľstvu LÚČ. Rovnako ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k vydaniu tohto čísla. Dobrovoľné príspevky na časopis ADSUM môžete posielať na uvedené číslo bankového účtu.

Nový šéfredaktor píše...

Život každého kresťana, bohoslovca nevynímajúc, je spojený s jednoduchou odpoveďou, za ktorou sa skrýva zložitý príbeh povolania: „Tu som.“ Príležitostí vysloviť niečo také vo všednom živote je neúrekom. Väčšinou takto odpovedáme vždy, keď počujeme niekde svoje meno. No počuť svoje meno v jednom zvláštnom prípade až také všedné nie je.

Vtedy ho totiž priam nevšedne vyriekne Boh. Vlastné meno, vyslovené z úst Božích, začuli už mnohí, ktorých On sám povolával na niečo veľké. Začul ho Abrahám, keď mal na vrchu obetovať svojho jediného syna, Boh menom oslovil Mojžiša z tŕňového kríka a podobne volal aj na Samuela spiaceho v chráme. Každoročne v slnečných júnových dňoch, stojí pred niekoľkými bohoslovcami životná výzva podobne odpovedať na Božie volanie pri kňazských a diakonských vysviackach. Veď práve pre vyslovenie týchto slov nastúpili pred niekoľkými rokmi do seminára. Ich doterajšiu cestu sprevádzal Kristus. Kráčal pred nimi a oni spoznali jeho hlas. Len vďaka nemu sme my, slabí ľudia, vôbec schopní ponúknuť seba do služieb lásky, ktorá jediná má zmysel pre tento svet. „Lebo v ňom žijeme, hýbeme sa a sme...“(Sk 17,28)

„Tu som.“ Jednoduchá veta vyjadrujúca postoj celého nášho bytia, ktoré sa dáva k dispozícii Bohu. Nebojme sa takýmto spôsobom pohotovo reagovať na výzvu Toho, ktorý nás miluje, o to viac v časoch, keď je moderné byť k dispozícii viac sebe ako niekomu inému. Aby sme to svojím životom dokázali, prajem nám všetkým podobnú odvahu, akú mali mnohí, ktorých život bol týmito slovami naplnený.

Marek Marchot, šéfredaktor

Kalendárium 2011/2012

Opäť je za nami ďalší požehnaný rok. Udialo sa toho počas neho mnoho. Tu nájdete prehľad niekoľkých najdôležitejších udalostí a podujatí.

ROK 2011

September

12. - Privítanie prvákov v seminári
18. - Nástup ostatných bratov do seminára
20. - Otvorenie akademického roka - Veni Sancte 2011
22. - Duchovné cvičenia 2.-5. ročník

Stretnutie bohoslovcov

Október

5. - V našej kaplnke sa rozozvučal nový organ
8. - Stretnutie bohoslovcov Čiech, Moravy a Slovenska na Velehrade
21. - Do Katedrály sv. Martina v Bratislave bola prinesená relikvia bl. Karola I. Habsburského

November

8. - Aj niekoľkí bohoslovci sa zapojili do univerzitnej kvapky krvi
11. - 13. - Svätomartinské trídum
12. - 21. - Trnavská novéna
26. - 27. - DOD 2011 pre miništrantov z letných tábororv MINFA

December

6. - Seminaristov obdaril Mikuláš
12. - Vychádza vianočné číslo Adsumu, náklad 2500 ks
16. - 20. - Duchovné cvičenia 1. ročník
16. - Odchod na vianočnú prax

Divadelné predstavenie

Rok 2012

Január

8. - Návrat do seminára
28. - Divadelné predstavenie v aule - Obeť spovedného tajomstva

Február

4. - Ktosi ťa volá 2012
3. - 11. - Zimné ročníkové výlety
20. - Bohoslovci boli na predpremiére filmu O Bohoch a ľudoch

Marec

10. - 560. výročie posviacky katedrály sv. Martina v Bratislave
17. - Vysviacka prvého bratislavského pomocného biskupa Mons. Jozefa Haľka
27. - Ministérium lektorátu, udeľoval J. E. Mons. Ján Orosch, biskup
28. - Ministérium akolytátu, udeľoval J. E. Mons. Róbert Bezák, arcibiskup
29. - Kandidatúra, hlavný celebrant J. E. Mons Stanislav Zvolenský, arcibiskup metropolita
23. - Vychádza veľkonočné číslo Adsumu, náklad 2500 ks
29. - Pôstna akadémia 2012
30. - Odchod na veľkonočnú prax vo farnostiach

Apríl

8. - Veľká Noc 2012
9. - Návrat do seminára
13. - Voľba nového šéfredaktora časopisu Adsum, stal sa ním Marek Marchot
29. - Deň otvorených dverí 2012

Pôstna akadémia

Máj

1. - Stretnutie bohoslovcov slovenska v Nitre
7. - Sv. omša pri príležitosti výročia zvolenia Benedikta XVI
8. - Ustanovenie novej „vlády“ v seminári
19. - Detská púť v Marianke

Jún

8. - Vychádza letné číslo Adsumu, náklad 3500 ks
14. - Slávnostné Te Deum
16. - Kňazské a diakonské vysviacky
18. - Odchod na letné prázdniny

redakcia

Za to všetko patrí Bohu naša chvála

Už tradične sa v nedeľu Dobrého Pastiera pozornosť upriamuje na kňazské semináre. V našom kňazskom seminári sv. Cyrila a Metoda v Bratislave sa 29. apríla konal zvlášť vydarený deň otvorených dverí - DOD 2012.

Program sa začal svätou omšou v latinskom jazyku, ktorú v Katedrále sv. Martina celebroval otec špirituál Alexander Knorr. Po svätej omši všetci návštevníci prešli do priestorov seminára, kde ich po slávnostnom príchode moderátorov privítal otec rektor Mons. Daniel Ižold. Návštevníci i hostia mali možnosť obzrieť si priestory seminára, nebolo potrebné sprevádzanie, všetko bolo pripravené, aby sa každý mohol dozvedieť, čokoľvek mu zišlo na um. Všetci tí, ktorí prišli, mohli nahliadnuť takmer všade - boli pre nich pripravené multimediálne miestnosti, kde sa predstavili naše sestričky premonštrátky, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou nášho seminára, projekt miništrantských táborov MINFA, život a štúdium bohoslovcov, seminárny časopis ADSUM, liturgia a schola cantorum. Náš program bol tento rok v znamení hviezd a tak už o 11:30 sme na hlavnom pódiu privítali prvého hosťa - futbalistu Miroslava Karhana, ktorý nám ponúkol veľké svedectvom veriaceho človeka vo vrcholovom športe. Po našom interview bol k dispozícii pre všetkých, ktorí sa s ním chceli odfotiť, porozprávať, alebo si dali podpísať loptu či iné veci, ktoré musí každý skutočný fanúšik mať. Pre návštevníkov bol pripravený chutný obed, po ktorom sme privítali ďalšieho hosťa, p. prefekta Mariána Béra. Ten nám povedal niečo zo zákulisia nakrúcania relácie Klbko, ktoré sa vyrába pre TV LUX. Po ňom naše pozvanie prijala gospelová speváčka Simona Martausová, s ktorou sme sa zhovárali o hraní a spievaní a venovala nám krásny koncert. Krátko po koncerte sa všetci presunuli do auly seminára, kde sa predstavili bratia prváci so svojou divadelnou scénkou „PREDSLOV“. Táto scénka bola určitým náhľadom na Proglas sv. Cyrila. Predstavenie zožalo veľký úspech a bolo odmenené dlhým potleskom. Naše stretnutie sme zakončili slávnostnou modlitbou večpier v seminárnej kaplnke, ktorým predsedal otec špirituál Ján Hallon. Po skončení večpier sa všetci návštevníci pomaly rozišli do svojich domovov. Na záver chceme všetkým poďakovať za to, že si našli čas a prišli, a samozrejme aj tým, ktorí nám pomohli, aby tento deň bol taký fantastický. Počasie nám vyšlo, vaša účasť bola hojná a za to všetko patrí Bohu naša chvála.

Martin Agner

Aj kňazi by mali chodiť na futbal...?

Jedným z hosťov tohtoročného Dňa otvorených dverí bol futbalista Miroslav Karhan. Prinášame vám niekoľko jeho zaujímavých odpovedí:

S futbalom ste profesionálne začínali v Trnave. Potom prišla ponuka do zahraničia, konkrétne zo Španielska (Betís Sevilla). Bola to veľká zmena vo vašom živote?

Prirovnal by som to k tomu, keď šoférujete trabant a prestúpite do mercedesu. Nedá sa to porovnať. Ale bolo to ťažšie preto, lebo som šiel sám do cudzej krajiny, nevedel som po španielsky a nepoznal som tam nikoho. Neskôr sa to zlepšilo, v Turecku sme mali viacero slovenských priateľov a takisto i v Nemecku.

Minulý rok ste sa po trinástich rokoch vrátili domov na Slovensko. Aký bol návrat a či vám zo zahraničia niečo chýba?

S manželkou sme nikdy neplánovali ostať trvalo v cudzine, preto nám nerobilo problém sa vrátiť; ťažšie to bolo pre deti, ktoré už mali v Nemecku školu i kamarátov. Ale myslím, že si rýchlo

zvykli. Aj ja tam mám veľa priateľov a rád by som ich šiel po skončení sezóny navštíviť.

Keď sa obzriete na svoj doterajší život úzko spojený s futbalom, čo vám tento šport dal?

Dal mi veľa priateľov, naučil som sa dve cudzie reči a aby som bol úprimný, futbal mi zabezpečil živobytie aj do budúcna.

Aké sú vaše plány po skončení aktívnej futbalovej kariéry?

Mám takú predstavu, že zostanem aj v budúcnosti pri futbale v Trnave, napríklad v pozícii manažéra, nevylučujem aj funkciu mládežníckeho trénera.

Je o vás známe, že sa netajíte svojou vierou v Boha. Čo hovoria na to vaši spoluhráči z Trnavy?

Odmalička som bol vedený k viere a teraz sa k nej snažím viesť aj svoje deti. Keď prídem v nedeľu na tréning slušnejšie oblečený, tak sa spoluhráči vypytujú, čo sa deje. Keď im vysvetlím, že som bol na omši, tak sa čudujú, ako je to možné. Takisto, keď bol pred dvoma rokmi otec chorý, modlili sme sa za neho, ale Boh chcel inak a povolal si ho.

Čo by ste odkázali bohoslovcom, ktorí sa pripravujú na kňazstvo, alebo čo očakávate od kňazov?

Mali by byť otvorení, neuzatvárať sa pred problémami a viesť viac aj deti k viere. Rád by som bol, keby chodili aj na futbal, možno by sa potom situácia zlepšila a nebolo by tam toľko vulgarizmov.

Spracoval **Štefan Gago**

Na úmysel Svätého Otca...

Tieto slová, ktoré počúvame i vyslovujeme vo svojich modlitbách, sú nám dobre známe. Naše modlitby posvätného ruženca, krížových ciest či modlitby spojené so získaním odpustkov sú často sprevádzané a ukončované práve modlitbou za Svätého Otca a na jeho úmysly.

V katedrále sv. Martina v Bratislave sa 7. mája slávila sv. omša z príležitosti siedmeho výročia pontifikátu Benedikta XVI. V závere slávnosti sa prihovoril veriacim apoštolský nuncius Mons. Mario Giordana aj týmito slovami: *„Taktiež by som chcel poďakovať všetkým tým, ktorí, hoci tu dnes nie sú prítomní, sprevádzajú Svätého Otca svojou modlitbou a ktorým on dnes zvlášť posiela svoje apoštolské požehnanie. Neustávajte i naďalej vo svojich modlitbách zaňho, aby ho Pán napĺňal svojou milosťou a dával mu silu potrebnú k tomu, aby dobre vykonával poslanie, ktoré mu bolo zverené."*

Čo teda znamená modliť sa na úmysel Svätého Otca? Modliť sa na úmysel niekoho iného znamená prosiť Pána o to, o čo prosí ten, na ktorého úmysel sa modlíme. Človek však žiaľ niekedy, či už z nedostatku poznania alebo nedostatku lásky vo svojom srdci, môže mať aj zlé úmysly. Preto často treba byť opatrný, keď nás niekto druhý prosí o modlitbu na svoj úmysel. Keď však prosíme na úmysly Svätého Otca, prosíme s vedomím, že on je obdarený neomylnosťou v odovzdávaní učenia viery a mravov a tiež s vedomím, že ako pastier celej Cirkvi aj najlepšie pozná jej potreby. Toto vedomie v nás potom prebúdza dôveru v modlitbe na jeho úmysly a zároveň nás aj zaväzuje zaujímať sa o to, čo nás Svätý Otec učí a na čo nás zvlášť upozorňuje. Jeho modlitby a jeho slová adresované nám sú totiž aj o nás, aj o nás a o našu spásu má Svätý Otec starosť a aj za nás nesie ako pastier pred Bohom zodpovednosť. Pre mnohých z nás by bolo určite veľkou poctou stretnúť sa osobne so Svätým Otcom a podať si s ním ruku. Pre väčšinu z nás je to však len pekná predstava. Avšak toto nie je to najdôležitejšie v našom vzťahu k Svätému Otcovi. A keby sme snáď aj niekedy mali príležitosť osobne sa stretnúť s pápežom a podať si s ním ruku, jej uskutočnením by sme aj tak ešte nedosiahli vrchol vzťahu, ktorý môžeme voči nemu prežívať. Tento vrchol sa dosahuje inak – iným podaním ruky, ktoré sa v skutočnosti ponúka nám všetkým. Áno, všetci môžeme podať ruku pápežovi. Môžeme mu ju podať tým, že počúvame a uskutočňujeme to, čo nás učí a takto držiac sa jeho otcovských rúk necháme sa ním viesť k Bohu. Svoju ruku mu môžeme podať aj tým, že ho budeme podporovať svojimi modlitbami ako našou bratskou pomocou.

Práve v takomto podaní ruky Svätému Otcovi sa nám dostáva ešte väčšej pocty, ako by sa nám dostalo len vo vonkajšom geste podania rúk, pretože životné postoje formované učením Najvyššieho Veľkňaza a naše modlitby za neho nás privádzajú ku Kristovi – Darcovi pravej dôstojnosti človeka.

Július Pomšár

Svetové stretnutia rodín

Bl. Ján Pavol II. bol pápežom, ktorému dávali médiá mnohé expresívne prívlastky – bol to „lietajúci pápež“, „pápež ľudských práv“, „svedok nádeje“, „atlét na Petrovom stolci“, „pápež mladých“. A nazvali ho aj „architektom rodiny“. Tento prívlastok naznačuje, že Jánovi Pavlovi II. veľmi záležalo na budovaní kresťanských rodín.

Prečo? Pretože pochopil, že skutočné kresťanské rodiny žijú podľa plánu, ktorý má Boh s rodinou už od stvorenia – a to im dáva šťastie a spokojnosť, ale aj ochotu vydávať svedectvo o tomto svojom šťastí. V dnešnej dobe, ktorá v poslednom storočí zažíva veľkú krízu rodiny, potrebujú ľudia práve takéto živé svedectvo o tom, že sa dá žiť

v harmonických kresťanských manželstvách a rodinách. Bl. Ján Pavol II. preto hľadal aktuálne spôsoby, ako osloviť súčasného človeka, predložiť mu konkrétne vzory a príklady autentických svedectiev, a tak ho získať pre život podľa evanjelia a v konečnom dôsledku mu priniesť šťastie v Bohu. Jedným z prostriedkov na dosiahnutie tohto cieľa boli aj svetové stretnutia rodín. Sú to veľké zhromaždenia, ktoré sa konajú na pozvanie Svätého Otca každé tri roky. Ich cieľom je oslava veľkého Božieho daru, akým je manželstvo a rodina. Každé stretnutie má svoje aktuálne motto (hlavnú tému). Pápežská rada pre rodinu s predstihom vydáva niekoľko tém na meditácie a dialógy, ktoré smerujú k ústrednej téme stretnutia. Spoločenstvá rodín si ich potom niekoľko mesiacov pred konaním stretnutia preberajú ako duchovnú prípravu na toto veľké celosvetové podujatie.

Prvé svetové stretnutia rodín použili ako svoj výtvarný symbol reprodukcie umeleckých diel; od stretnutia v Manile má však každé svetové stretnutie rodín svoje vlastné logo so silnou symbolickou výpovednou hodnotou.

V súčasnosti má každé Svetové stretnutia rodín takúto štruktúru:
- medzinárodný kongres o pastoračnej teológii
- kongres detí
- eucharistické slávenia pre rodiny a účastníkov stretnutia
- stretnutie – festival so svedectvami rodín
- záverečná sv. omša, ktorej za účasti kardinálov, biskupov a kňazov z celého sveta predsedá Svätý Otec alebo jeho legát.

Prvé svetové stretnutie rodín zvolal bl. Ján Pavol do Ríma v roku 1994, ktorý zároveň OSN vyhlásila za Medzinárodný rok rodiny. Toto stretnutie sa uskutočnilo na Námestí sv. Petra za účasti desiatok tisícov púťnikov asi zo 110 krajín sveta. Hlavnou témou bolo: *„Rodina – srdce civilizácie lásky“*. Pri tejto príležitosti Svätý Otec vydal aj známy *List rodinám (Gratissimam sane)*, v ktorom sa nachádza veľké bohatstvo myšlienok najmä o civilizácii lásky v kontraste s civilizáciou smrti, ktorá sa v súčasnom svete šíri čoraz viacej. Počas svätej omše Ján Pavol II. odovzdal rodinám *Krédo manželstva, rodiny a života*. V súvislosti s Medzinárodným rokom rodiny je ešte vhodné spomenúť, že v decembri 1994 pápež napísal aj *List deťom*. Vianočné sviatky ho inšpirovali k tomu, aby oslovil tých najmladších, spomenul si na vlastné prežívanie Vianoc, keď on sám bol dieťaťom, a povzbudil deti, aby prijali Ježiša ako Pravdu a ako toho, kto sa každému z nás s láskou dáva.

Druhé svetové stretnutie rodín sa konalo v septembri 1997 v Rio de Janeiro. Jeho témou bolo: *„Rodina – dar a záväzok, nádej ľudstva“*. Pápež ho označil ako „epifániu rodiny“. Práve na tomto stretnutí Jána Pavla II. nazvali „architektom rodiny“.

Tretie stretnutie sa uskutočnilo v októbri Jubilejného roka 2000, a preto bolo opäť v Ríme. Pred stretnutím sa konal aj medzinárodný kongres o rodine. Tieto kongresy sa odvtedy stali pravidelnou súčasťou každého stretnutia rodín. Téma stretnutia *„Deti, jar rodiny a spoločnosti“* korešpondovala s celkovým duchom Jubilea, ktoré malo poukázať na nádej, ukrytú v osobe Ježiša Krista a jeho učení.

Aj štvrté stretnutie sa nieslo v duchu nádeje, ako o tom svedčí jeho téma *„Kresťanská rodina – radostná zvesť pre tretie tisícročie“*. Konalo sa v Manile v januári 2003 a poukazovalo na základný model rodiny, čo je láskyplný, trvalý, životodárny a vzájomne sa doplňujúci vzťah zmluvy medzi mužom a ženou. Rodina sa takto stáva zdrojom života a svetlom pre súčasný svet, ktorý veľmi potrebuje svedkov kultúry života. Logo stretnutia vyjadruje práve túto myšlienku (postavy muža a ženy sprevádzajú postavičky detí, ktoré majú zelenú farbu nádeje; v centre rodiny je biele slnko ako symbol žiarivého svedectva pre svet).

V júli 2005 sa konalo Piate svetové stretnutie rodín v španielskej Valencii – prvý raz po smrti bl. Jána Pavla a už za účasti Benedikta XVI., ktorý s entuziazmom prevzal túto tradíciu od svojho predchodcu. Do Valencie prišlo viac ako 1,5 milióna rodín, medzi nimi aj delegácia Inštitútu rodiny v Bratislave. Slovenských púťnikov vo Valencii povzbudzoval a svätú omšu pre nich slúžil Mons. Milan Chautur, predseda Rady pre rodinu a mládež KBS. Téma stretnutia vo Valencii bola *„Odovzdávanie viery v rodine“*. Pápež

Benedikt XVI. vo svojich príhovoroch a homílii vyjadril dôležité programové myšlienky o odovzdávaní viery v kresťanských rodinách. Zvlášť povzbudzoval k spoločnej modlitbe rodičov a detí v rodinách, ale aj k tomu, aby rodiny nezostali v dnešnej ťažkej dobe osamotené, predovšetkým v mestskom prostredí, čo je výzva pre farnosti a iné cirkevné spoločenstvá, ktoré majú pomáhať jednotlivým rodinám v raste viery.

Šieste stretnutie sa uskutočnilo v januári 2009 v hlavnom meste Mexika a zúčastnilo sa na ňom asi milión účastníkov. Svätý Otec sa na ňom zúčastnil prostredníctvom telemostu. Hlavná téma: *„Rodina, formátorka ľudských a kresťanských hodnôt“.*

Iba pred niekoľkými dňami sa uskutočnilo siedme svetové stretnutie rodín v Miláne. Jeho mottom bolo *„Rodina: práca a sviatok“*. Táto téma ukazuje, že dnešný svet stratil zmysel pre rovnováhu medzi prácou a odpočinkom. Znesväcuje sa deň Pánov, ktorý by mal byť *„dňom Pána a dňom človeka, dňom rodiny, spoločenstva a solidarity“*. Svätý Otec Benedikt XVI. sem pozval všetky kresťanské rodiny, aby sa *„znovu zamysleli nad prácou a sviatkami z perspektívy jednotnej rodiny, otvorenej pre život, dobre začlenenej do spoločnosti a do Cirkvi, pozornej voči kvalite vzťahov, ako aj voči ekonómii samotného rodinného jadra“.*

Na Miláno 2012 sme sa pripravovali aj v Inštitúte rodiny Jána Pavla II. v Bratislave. Od septembra 2011 sa každý mesiac stretávali rodiny v rodinných centrách, preberali si katechézy z Pápežskej rady pre rodinu, snažili sa vo svojich rodinách zamerať na slávenie nedele, aby to naozaj bol pre nich *„deň Pánov“*, snažili sa o sviatostný život (mesačná svätá spoveď, časté sväté prijímanie), dennú modlitbu ruženca za obnovu kresťanských rodín, náboženské vzdelávanie primerané vlastnému stavu a povolaniu a podporovali myšlienky Svätého Otca tým, že prežívali spoločenstvo aj s inými rodinami a všestranne si pomáhali a povzbudzovali sa v každodennom živote podľa evanjelia.

Prof. ThDr. Stanislav Vojtko, PhD.

VII INCONTRO MONDIALE DELLE FAMIGLIE
MILANO 2012

Nech Bože dá...

Odvtedy, čo si naši hokejisti doviezli z Helsínk cenné strieborné medaily, uplynulo už niekoľko týždňov. Atmosféra presýtená hokejom sa pomaly stráca a začínajú opäť bežné denné starosti a povinnosti. Mnoho ľudí s oduševnením sledovalo výkony našich chlapcov a potom oslavovalo víťazstvá a zisk medaily, no už isto menej sa zamýšľalo nad tým, čo môže aj táto športová udalosť povedať nám, obyčajným smrteľníkom.

Na tohtoročných majstrovstvách sa stretla partia, ktorej viac ako inokedy chýbali zvučné mená a veľké osobnosti, až na málo výnimiek. Nikto neočakával výrazný úspech, nikto neveril,

že proti hviezdami nabitým tímom dokážeme zahrať vyrovnanú partiu. A predsa, chlapci ťahali za jeden povraz, dokázali hrať ako jeden tím a bojovať bez vzájomného súperenia a povyšovania sa. Tento kolektív sa zomkol okolo trénera, ktorý naordinoval správnu taktiku. Jej dodržovanie potom prinášalo úspech.

Tak ako sa bojuje na hokeji, bojuje sa aj v živote, tu sa však bojuje o omnoho väčšiu trofej – o večnú odmenu nie z pominuteľného zlata alebo striebra, ale o šťastie, ktoré sa nekončí. A stojí proti nám súper, nepriateľ, ktorý sa nás snaží všemožne o ňu obrať, častokrát aj zákernosťou a faulami. Vskutku, naša spása a spása tých, ktorí žijú s nami, je neľútostný boj. K úspechu vedie len poslušnosť taktike nášho Trénera a Majstra Ježiša. Nevyhráva ten, kto má väčšie schopnosti, ale ten, kto ich dokáže obetovať v prospech svojich „spoluhráčov“.

Zamyslime sa, ako i v našej rodine, školskom či pracovnom kolektíve môžeme uplatňovať túto Ježišovu taktiku, ako môžeme svoje dary a schopnosti dať viac do služby ľuďom okolo nás. Nebuďme len individuálni hráči, nehrajme len na vlastnú päsť.

„Nech Bože dá...!“ Áno, prosme nášho Boha nech je tak, aby bolo vždy viac víťazných zápasov a nakoniec i víťazná trofej.

(Aj my bohoslovci sme intenzívne sledovali hokejové prenosy a spoločne sme si zakričali: Gól!!! Aj sme sa samozrejme modlili, za úspech našich hráčov, neskôr však aj za hráčov, a potom i za tých, ktorí to pri oslavách nezvládli...)

Štefan Gago

Svätá omša (8.)

V liturgii počúvame Božie slovo

Tým najdôležitejším úkonom zo strany veriacich pri liturgii slova je dobré a vnímavé počúvanie toho, čo sa číta a hovorí. Nič iné vtedy netreba konať, len byť sústredený na texty.

Hlavnú časť liturgie slova tvoria čítania zo Svätého písma s medzispevmi; homília; vyznanie viery; spoločná modlitba, čiže modlitba veriacich. V čítaniach, ktoré vysvetľuje homília, Boh hovorí k svojmu ľudu, zjavuje tajomstvo vykúpenia a spásy a poskytuje duchovný pokrm. Ba vo svojom slove je sám Kristus prítomný uprostred veriacich. Toto Božie slovo si ľud osvojuje posvätným tichom a spevmi a vnútorný súhlas s ním vyjadruje aj vyznaním viery. Napokon ľud, posilnený Božím slovom, v modlitbe veriacich prednáša svoje prosby za potreby celej Cirkvi a za spásu sveta.

Posvätné ticho v liturgii slova

Liturgia slova nech sa slávi tak, aby napomáhala meditácii, preto sa rozhodne treba vyvarovať každej forme náhlenia, ktoré prekáža sústredeniu. Na to sú vhodné aj krátke chvíle posvätného ticha prispôsobené zhromaždenému spoločenstvu. V tichu sa pôsobením Ducha Svätého Božie slovo srdcom prijíma a odpoveď sa pripravuje modlitbou. Tieto chvíle posvätného ticha sa vhodne môžu zachovať napríklad pred samým začatím liturgie slova, po prvom a druhom čítaní a napokon po skončení homílie.

Čítania v bohoslužbe slova

Na nedele a slávnosti sú tri čítania: prvé zo Starého zákona (vo Veľkonočnom období zo Skutkov apoštolov); nasleduje responzóriový žalm; druhé z Nového zákona; po ňom alelujový verš pred evanjeliom (pred ním ešte môže byť sekvencia). tretie čítanie je Evanjelium (ktoré je vrcholom liturgie slova a zasluhuje si špeciálnu úctu).

Biblické čítania

V čítaniach sa veriacim pripravuje akoby bohatý stôl darov Božieho slova a otvárajú sa im vzácne biblické poklady. Je preto treba zachovať usporiadanie biblických čítaní, ako ich predkladá Cirkev, aby sa dopĺňala jednota oboch Zákonov (Starého i Nového) a dejín spásy; nie je dovolené čítania a responzóriový žalm, ktoré obsahujú Božie slovo, zamieňať inými nebiblickými textami. V slávení omše s účasťou ľudu sa majú čítania prednášať vždy z ambony. Podľa tradície úloha čítania nie je predsednícka, ale služobná. Čítania teda prednáša lektor, evanjelium však ohlasuje diakon alebo, ak nie je prítomný, iný kňaz. Ak však nie je prítomný diakon alebo iný kňaz, číta evanjelium sám celebrujúci kňaz; podobne, keď chýba iný schopný lektor, celebrujúci kňaz prednáša aj ostatné čítania. Po jednotlivých čítaniach ten, ktorý číta, prednesie zvolanie, na ktoré zhromaždený ľud odpoveďou preukáže úctu Božiemu slovu, ktoré prijal s vierou a vnútornou vďačnosťou. [34/59] Preto keď odpovedáme „Bohu vďaka“ a „Chvála tebe Kriste“ má to byť naša vďaka Bohu, ktorý sa nám prihovára. Čítania počúvame posediačky.

Responzóriový žalm

Po prvom čítaní nasleduje responzóriový žalm, ktorý má veľký liturgický a pastoračný význam, pretože napomáha rozjímaniu o Božom slove. Je správne responzóriový žalm spievať, alebo aspoň responzórium, ktoré prislúcha ľudu. Preto žalmista, čiže spevák žalmu, prednáša žalm pri ambone či na inom vhodnom mieste. Celé zhromaždenie sedí a počúva, ba zvyčajne sa na ňom zúčastňuje spievaním responzória. Responzóriový žalm korešponduje s čítaniami a preto aktívnym spievaním responzória si ešte viac osvojujeme Božie slovo.

Zvolanie pred čítaním evanjelia

Po čítaní, ktoré bezprostredne predchádza evanjelium (môže to byť po prvom čítaní, po druhom čítaní, ale napríklad na Veľkonočnú vigíliu aj po viacerých čítaniach), sa spieva Aleluja alebo iný spev (v pôstnom období sa Aleluja nepoužíva). Týmto zvolaním zhromaždenie veriacich prijíma Pána, ktorý bude hovoriť v evanjeliu, aj ho pozdravuje a vyznáva svoju vieru spevom. Zbor alebo kantor predspevujú, všetci spievajú postojačky, a ak treba opakujú; verš však spieva zbor alebo kantor.

Sekvencia

Okrem dní Veľkej noci a Turíc je sekvencia nezáväzná a spieva sa pred Aleluja. Na Veľkú noc: Obeť svoju veľkonočnú; na Turíce: Príď, Duchu Svätý; na Sedembolestnú: Stála Matka bolestivá)

Evanjelium

Čítanie evanjelia je vrcholom liturgie slova. Sama liturgia učí, že čítaniu evanjelia patrí tá najväčšia úcta. Veď v porovnaní s ostatnými čítaniami ho vyznačuje osobitnou poctou:

a) na jeho ohlasovanie určuje služobníka, ktorý sa na vykonanie služby pripravuje požehnaním alebo modlitbou;

b) veriaci stoja a zvolaniami uznávajú a hlásajú, že Kristus je medzi nimi a k nim hovorí;

c) čítanie sa počúva postojačky;

d) státím preukazujú osobitné prejavy úcty evanjeliáru (knihe evanjelií).

Evanjelium počúvame sústredene, lebo je centrom liturgického dňa a je možné počas dňa nad ním rozjímať i o ňom hovoriť. Zvyčajne naň nadväzuje homília.

Homília

Homília je súčasťou liturgie a veľmi sa odporúča. Je totiž nevyhnutná na zveľadenie kresťanského života. Má byť výkladom niektorého bodu Svätého písma, ktoré sa číta alebo iného textu z omše dňa so zreteľom na slávené tajomstvo alebo na osobitné potreby poslucháčov. Homíliu má spravidla povedať sám celebrujúci kňaz (biskup) alebo ju môže zveriť koncelebrujúcemu kňazovi alebo niekedy, ak je to vhodné, aj diakonovi, nikdy však nie laikovi. V nedele a prikázané sviatky má byť homília vo všetkých omšiach, ktoré sa slávia za účasti ľudu a môže sa vynechať len z vážnej príčiny; odporúča sa aj v iných dňoch, najmä vo všedné dni Adventného, Pôstneho a Veľkonočného obdobia, ako aj v iné sviatky a vtedy, keď sa zíde v kostole viac ľudí. Je vhodné po homílii zachovať krátku chvíľku posvätného ticha, preto po homílii nenasleduje žiadne zvolanie ľudu.

Stanislav Čúzy

Spracované podľa Všeobecných smerníc Rímskeho misála

Posielam vám pastierov

Mesiac jún je každý rok mesiacom veľkých udalostí kňazských vysviacok. Z Božej milosti aj tento rok vychádzajú z nášho seminára noví služobníci oltára. Čaká ich náročná práca, ale krásna - slúžiť Bohu i ľuďom, ukazovať ľuďom ten správny smer a zmysel prečo žiť. V tejto úlohe im vyprosujeme spoločne hojnosť darov Ducha Svätého. Teraz sa však i napriek svojej zaneprázdnenosti neváhali s nami podeliť a odpovedať na pár otázok.

Ivan Barus

30 r., Stupava, Bratislavská arcidiecéza

Ivan, tých šesť rokov v seminári uplynulo ako voda a nadišiel deň, keď prijímaš dar služobného kňazstva. Mohol by si sa podeliť s tým, čo tebe osobne dal pobyt v našom seminári?

Skutočne musím povedať, že v seminári plynie čas extrémne rýchlo, a to je aj jedno z obrovských pokušení, ktorému človek musí odolávať, aby čas dobre využil a dobre sa pripravil. Mne osobne dal seminár veľmi veľa. Jednak som mohol načerpať veľa teologických vedomostí, najmä náuku Magistéria Katolíckej cirkvi, ktorej vedomosť a praktizovanie vnímam pre súčasnú dobu ako rozhodujúce. Na druhej strane, ako hovorieval bývalý o. prefekt Komorný, prvým a vlastným formátorom v seminári je Duch Svätý. Bolo potrebné nechať sa ním viesť. Najviac sa človek naučil na kolenách pred bohostánkom.

Kňaz dnes musí odpovedať na mnohé výzvy, očakávania sú mnohokrát veľmi veľké. Aká vlastnosť je však podľa teba najdôležitejšia v službe pastiera duší?

V tomto ma veľmi povzbudil súčasný pápež Benedikt XVI., keď veľakrát prízvukoval kňazom a seminaristom, aby mali osobný vzťah s Pánom Ježišom Kristom. Mohlo by sa to zdať ako samozrejmé, ale ono to až také samozrejmé a ľahké nie je. Ja vnímam, že do tohto vzťahu sa musí každodenne investovať úprimnosť a láska a na ich základe sa Boh potom človeku darúva. Tento vzťah považujem za absolútny základ pre pastierov duší. Ako nám raz povedal istý exercitátor na duchovných cvičeniach - bez toho to chlapci môžete zabaliť. Čím ďalej tým viac sa presviedčam, že je to úplná pravda a ďakujem Duchu Svätému, že tieto slová vkladá do úst Svätého Otca.

Čitatelia ťa poznajú ako dlhoročného redaktora nášho časopisu. Čo by si chcel odkázať priaznivcom Adsumu?

Áno, bolo to niekoľko rokov, ale teraz som veľmi rád, že prišla nová generácia bohoslovcov a prebrala túto štafetu, a želám im Božie požehnanie pri ich ďalšej činnosti. Priaznivcom Adsumu by som chcel takisto zaželať hlavne pokoj a radosť Božiu v srdci, pretože ich dnes veľmi potrebujeme. Chcel by som sa poďakovať všetkým čitateľom, ktorí sa za bohoslovcov skutočne modlia a obetujú a zároveň im veľmi rád posielam aj svoje novokňazské požehnanie †.

Stanislav Čúzy

30r., Bratislava-Rača, Bratislavská arcidiecéza

Stano, nadišiel čas, keď opúšťaš múry seminára, aby si slúžil ľuďom ako Kristov kňaz. Skús sa podeliť, aké pocity ťa pri tom sprevádzajú a za čo si počas tohto pobytu najviac vďačný.

Vďačný som Bohu za každú minútu, ktorú som strávil v spoločenstve spolubratov, v kaplnke, v katedrále, pri rôznych podujatiach, pri výletoch, na Minfe, v škole... A prečo každej minúte? Lebo či bola dobrá, či zlá, každá ma formovala po osobnostnej, praktickej i vedomostnej stránke, aby som raz mohol slúžiť Bohu i ľuďom. A môj najintenzívnejší pocit je ten, že som za šesť rokov v seminári spoznal viac skutočných priateľov, ako za celý môj dovtedajší život a zároveň som si prehĺbil vzťah aj k najväčšiemu priateľovi: k Ježišovi.

Pohybuješ sa vo svete informatiky a masovokomunikačných prostriedkov. Dajú sa podľa teba aj tieto prostriedky využiť pri kňazskej službe?

Z vlaku informačných technológií a programovania počítačov som vystúpil a vidím ho už len z diaľky, ako sa mi pomaličky vzďaľuje. No zároveň som nastúpil na loďku – a loď je symbolom Cirkvi – , na ktorej chcem slúžiť. A my dobre vieme, že dnes každá loď má na svojej palube aj rôzne technické zariadenia, bez ktorých by plavba po mori či rieke, nebola možná. A tí, ktorí ma poznajú, vedia, že rôzne technické zariadenia - aj z oblasti informatiky – využívam a snažím sa ich zapojiť pri šírení evanjelia medzi ľuďmi...

Bol si určitý čas aj šéfredaktorom nášho časopisu. Aké posolstvo by si chcel teraz ako začínajúci kňaz odovzdať čitateľom v súvislosti s časopisom Adsum?

Časopis Adsum bol mojim šesťročným miláčikom – ako prvák som v ňom nesmelo začínal pri tvorbe webu, neskôr som spracovával grafickú stránku časopisu, dva roky som bol šéfredaktorom a potom až do šiesteho ročníka som sa staral o webstránku www.adsum.sk. Som si istý, že tí, ktorí ho aj v budúcnosti budete čítať, dostanete zaujímavé, kvalitné i perfektne spracované články, ktoré vo svojom voľnom čase píšu bohoslovci. Ja Adsumu ostanem verný aj po odchode zo seminára a všade, kde ma „zaveje“, ho budem prezentovať len v tom najlepšom svetle. Adsum má naozaj čo povedať širokému okruhu ľudí.

(Pokračovanie na strane 20)

„Synu, ak ideš slúžiť Bohu, stoj (pevne) v spravodlivosti a bázni a priprav sa na skúšku! Uponíž si srdce a vytrvaj, nakloň svoj sluch a prijmi rozumné slovo a neznepokojuj sa, keď ti príde čas pohromy.“ (Sir 2, 1-2)

NOVOKŇAZI 2012

Kňazský seminár sv. Cyrila a Metoda v Bratislave

Ľuboš Matúš
25 rokov, Vlčkovce,
Trnavská arcidiecéza

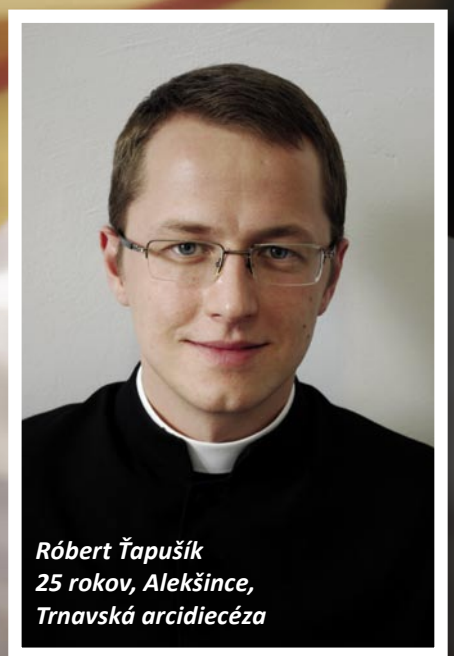

Róbert Ťapušík
25 rokov, Alekšince,
Trnavská arcidiecéza

Ivan Barus
30 rokov, Stupava,
Bratislavská arcidiecéza

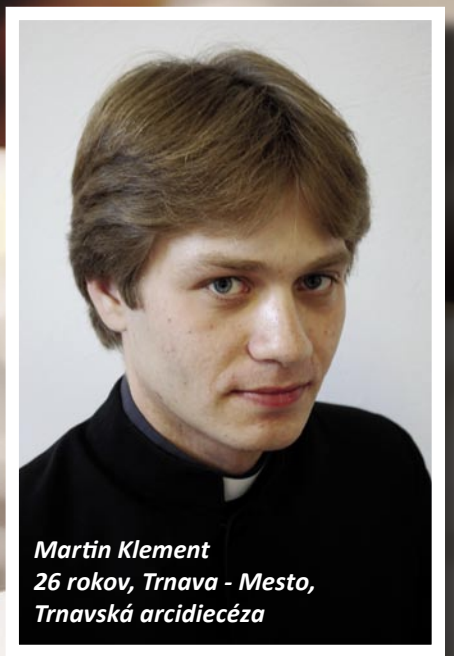

Martin Klement
26 rokov, Trnava - Mesto,
Trnavská arcidiecéza

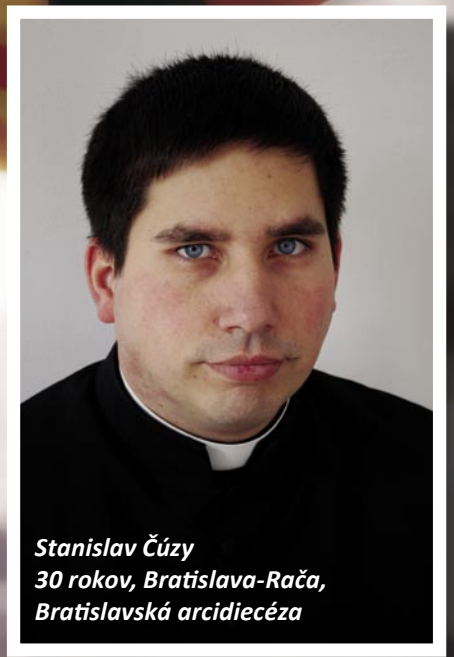

Stanislav Čúzy
30 rokov, Bratislava-Rača,
Bratislavská arcidiecéza

„Znášaj, čo ti znášať ukladá Boh, pevne sa pridaj k Bohu a vytrvaj, aby si vzrástol životom, keď príde koniec. Prijímaj všetko, čo ťa zastihne, vytrvaj v bolesti, maj trpezlivosť, ak ťa niečo sužuje.“ (Sir 2, 3-4)

Martin Klement

26 r., Trnava - Mesto, Trnavská arcidiecéza

Čo si budeš odnášať zo seminára do života, resp. čo ťa naučil seminár?

U mňa cesta ku kňazstvu bolo rozmanitá a dlhšia ako býva zvykom. Všetko to začalo pod obrazom Panny Márie Trnavskej. V hrubom kostole v Trnave som miništroval a tam som postupne zisťoval a pri modlitbe objavoval toto veľké tajomstvo a dar, ktoré som dostal od Pána Boha. Za to mu úprimne ďakujem. Seminár ma asi najviac naučil pokore. Najviac mi bude chýbať spoločenstvo bohoslovcov a samozrejme posedenia pri káve.

Poznáme ťa ako človeka, ktorý sa snaží o ľudský prístup a budovanie dobrých vzťahov. Aká je podľa teba najdôležitejšia ľudská cnosť, ktorou by mal oplývať kňaz?

(smiech) Neviem, či ma toto vystihuje, ale presne o ľudskosť a vzťahy mi išlo. V tomto mám príklad kňazov na Turci, od ktorých som to odpozoroval. Vo vzťahoch to nie vždy vyšlo, ako som si to „predstavoval", ale napriek tomu ľudskosť je jedna z dôležitých vecí pre človeka a zvlášť pre kňaza.

Čo by si chcel odkázať tým, ktorí by chceli kráčať za Kristom, ale boja sa námahy a obety?

Nech sa neboja. Ak cítia povolanie, nech idú za svojim pánom farárom a nech mu o tom povedia. Ale ešte skôr, ako pôjdu za kňaza, nech sa za to modlia. Samozrejme dlho a poriadne. A ešte dve dôležité veci. Tá prvá: nech zostanú normálni. V tomto prípade normálny = svätý a svätý = normálny. A tá druhá vec: nech majú radi ľudí. Všetkých ľudí!!!

Ľuboš Matúš

25 r., Vlčkovce, Trnavská arcidiecéza

Si známy ako milovník liturgickej hudby a sám máš tiež hudobné nadanie. Dá sa podľa teba uplatniť tento talent aj v pastorácii?

Určite áno. Ale akou formou? Dúfam, že Božia prozreteľnosť a Duch Svätý ma naučia ho správne používať.

Ak sa pozrieš naspäť na život v seminári, ktorá situácia alebo udalosť ťa najviac posunula a utvrdila na ceste za kňazstvom?

Je to veľmi ťažká otázka, pretože sa my v pamäti vynárajú mnohé chvíle a udalosti... stretnutia a rozhovory so spolubratmi, ktorými ma Pán obdarovával, štúdium, počas ktorého sa mi dával spoznať a vyučoval ma, a najmä chvíle modlitby a liturgie, keď sa so mnou Pán stretával. Vzhľadom na to môžem povedať, že každé obdobie, každá chvíľa, každá skúsenosť, boli krokom vpred. Krokom, ktorý mal svoj zmysel.

A teraz jedna hypotetická otázka. Čo by si chcel odkázať svojím budúcim veriacim?

Nenachádzam lepšie slová, ako slová apoštola Pavla: „Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, i od Pána Ježiša Krista. Vzdávam vďaky svojmu Bohu zakaždým, keď si na vás spomeniem, vždy v každej svojej modlitbe, keď z radosťou prosím za vás všetkých...A som si istý, že ten, čo začal vo vás dobré dielo, aj ho dokončí až do dňa Krista Ježiša... Boh mi je svedok, ako po vás všetkých túžim srdcom Krista Ježiša."(Flp 1, 2-8)

Róbert Ťapušík

25 r., Alekšince, Trnavská arcidiecéza

Určite ti zostal v pamäti nejaký zážitok či situácia, na ktorú budeš dlho spomínať. Môžeš sa s tým podeliť?

V pamäti mám mnoho zážitkov, ktoré budem nosiť vo svojom srdci, a vždy, keď bude na to vhodná príležitosť, rád ich oprášim a opäť sa schuti na nich zasmejem. Je ťažké vybrať ten najlepší. V hlave mi beží napríklad prvý apríl, keď si nás v noci sestrička pomýlila so zlodejmi a začala na nás uprostred polnoci vykrikovať zo svojho okna, keď sme vykladali smetný kôš do koruny stromu pred seminárom. Rovnako nezabudnem ani na množstvo vtipných situácii, ktoré sa prihodili v kaplnke napríklad spevákom či organistom, ale i mne samému.

Ako účastník mnohých akcií pre mladých dobre poznáš ich problémy a starosti. Čo je podľa teba najdôležitejšie v pastorácii mladej generácie?

Podľa mňa je nesmierne dôležité odovzdať mladému človeku, že dokáže robiť veľké veci vo svojom živote. Ja ako starší mu chcem nielen ponúknuť dôveru, že to dokáže, ale chcem urobiť maximum pre to, aby vo svojom zápase nezostal sám. Druhou silnou oblasťou je Božie milosrdenstvo. Otvoriť počúvajúcu a odpúšťajúcu náruč Boha vo sviatosti zmierenia pre každého mladého človeka, ktorý vo svojom hľadaní potrebuje tak veľa vstávať zo svojich pádov a nevydarených pokusov hľadania správnej životnej cesty.

Prijal si veľký dar kňazstva. Čo to pre teba znamená a čo by si odporučil tým, ktorí tiež cítia povolanie ku kňazstvu?

Občas zavriem oči a snažím sa zamyslieť nad darom kňazstva v mojom živote. Vždy ma však naplní radosť a šťastie. Nedokážem nič viac len žasnúť a prosiť Boha, aby mi dal silu vernosti až do smrti. A vy povolaní, nemajte strach. Nebojte sa pripustiť, že túžite niekde vo svojom vnútri zasvätiť svoj život Bohu, aj keď tomu na začiatku nie celkom rozumiete. Nehľadajte dôvody prečo nie. Nechajte vravieť Boha prečo áno. A Božie dôvody vám nielen dajú silu, ale naplnia váš život a vy sa nebudete stíhať čudovať, aké veľké veci vo vašom živote koná Boh.

Spracoval **Štefan Gago**

„Lebo zlato a striebro čistia ohňom a bohumilých ľudí v peci utrpenia. Dôveruj v Boha a on ťa vyslobodí, urob priamou svoju cestu a dúfaj v neho! Zachovaj si bázeň pred ním a vydrž v nej do staroby!" (Sir 2, 5-6)

K tebe, Pane, dvíham svoju dušu...

Dostal som od Pána Boha dar, že som mohol vyrastať v katolíckej rodine. Ďakujem Bohu za to, že mi prostredníctvom rodičov v tomto období zjavil seba samého. Pamätám si napríklad intenzívne prežívanie prvého svätého prijímania. Bál som sa totiž, aby som od prvej spovede do prvého svätého prijímania nespáchal ťažký hriech. Pán Boh sa mi v živote postupne dával spoznávať. Na základnej škole som postupne pociťoval jeho blízkosť, miništroval som v Stupave, bol som členom miništrantského a mládežníckeho spoločenstva. Kdesi hlboko v srdci som cítil, že ma volá k úplnému zasväteniu.

Potom však prišlo obdobie strednej školy a obdobie dospievania. Prišli i prvé známosti s dievčatami a ja som si myslel, že moja cesta sa zmenila. Bol som si istý, že ma Pán Boh volá do manželstva. Avšak v pokore musím priznať, že som mal o manželstve veľmi skreslenú, detskú predstavu. Po maturite prišla vysoká škola ekonomická. A práve tu nastal zlom. Bol som tradičným katolíkom, ktorý mal pod nálepkou kresťana svetácke predstavy o živote. O Boha som sa delil so svojimi pôžitkami, predstavami a pohodlím. Hrával som jazz, okrajovo gospel, mal som elektrickú gitaru, priateľku, kapelu, svoj systém života. Pán Boh ma však zasiahol svojím spôsobom a použil k tomu udalosti i ľudí. Cítil som, že musím niečo so sebou začať robiť. Bolo to náročné obdobie, obdobie krížovej cesty, ale tá viedla k vytúženému svetlu Božej lásky. Rozhodol som sa na konci vysokej školy. Na jednej svätej omši v Bratislave, ktorú celebroval J. E. Mons. Štefan Vrablec, som konečne prostredníctvom tohto Pánovho služobníka získal istotu, že ma Pán volá ku kňazstvu. Tá cesta nebola ľahká, ale odvtedy som šťastný tak, ako som nikdy predtým nebol. Odvtedy viem, že šťastie nájdem jedine u Boha a jedine cez kríž. Preto prosím Pána, aby mi udelil milosť vytrvať až do konca. Niekedy som veľmi prekvapený z toľkej milosti, ktorú mi Pán udelil, napriek mojej osobnej biede, nech je za to pochválený. A ešte jedna vec. Dnes vnímam, ako ma od narodenia sprevádzala Panna Mária. Mnohokrát mi zachránila život, a to pochopí iba ten, kto také niečo prežil. Nech teda aj vám, ktorí budete toto svedectvo čítať, dodá Pán Boh na jej orodovanie sily a povzbudí vás na ceste kráčať za ním. Zo srdca vám k tomu posielam požehnanie, za maličkú chvíľku novokňazské †.

Ivan Barus, novokňaz

Pán je môj pastier, nič mi nechýba...

O niektorých veciach sa ťažko píše, o iných sa píše dokonca až veľmi ťažko. Medzi takéto veci patrí aj cesta človeka do seminára, lebo každý, kto tu je, ju mal vlastnú. Moje povolanie prichádzalo postupne a dá sa povedať, že aj spontánne.

Rodičia ma od mala viedli k viere. Keď som ako malý chlapec objavil na kostole oznam, že pozývajú nových miništrantov, s nadšením som toto pozvanie prijal. Začal som teda miništrovať. Touto službou som pri Pánovom oltári slúžil počas základnej školy a keď prišiel čas vybrať si strednú školu, išiel som na cirkevné gymnázium tu v Bratislave. Počas štúdia na gymnáziu som miništrovával počas svätých omší stále radšej, a keď sa dalo pomáhal som i na zimných miništrantských táboroch. Pamätám si, ako môj otec zvykol hovoriť, že v kostole trávim viac času ako doma. Počas obdobia, keď som chodil na strednú školu, som stále intenzívnejšie pociťoval Kristovo volanie. A tak, keď nastal čas posielať prihlášky na Vysoké školy, jedna z prihlášok išla aj na Teologickú fakultu Univerzity Komenského a do Kňazského seminára.

K rozhodnutiu patriť celý život Kristovi, a teda k následnému vstúpeniu do seminára ma viedol aj príklad kňazov, ktorých som poznal, ale i rôzne duchovné obnovy či púte, na ktorých som sa veľmi rád zúčastňoval. Medzi duchovnými obnovami má osobitné miesto duchovná obnova On the rock, ktorá sa konala tu v seminári, a počas ktorej som mal možnosť i nazrieť do života bohoslovcov.

Toto je teda moja vlastná cesta, ktorou som sa dostal až sem, do kňazského seminára. Som tu niečo vyše pol roka, ale som veľmi rád, že som tu.

Matej Balázsi, 1. ročník

Lingua Latina

Meno a priezvisko, tituly: Róbert Horka, Mgr., PhD.
Rodisko: Zlaté Moravce
Štúdia: 1995-2002 RKCMBF UK (Mgr.), 2003-2008 FiF UK v odbore: klasická filológia (PhD.)
Pôsobenie na RKCMBF UK: od roku 2009
Predmet výučby: Latinský jazyk, Seminár z latinského jazyka
Pastoračné pôsobisko: správca farnosti Palárikovo (Nitrianska diecéza)

1. Latinský jazyk je úradným jazykom Vatikánu. Čo to znamená?

Znamená to, že všetky úradné dokumenty, najmä tie liturgické, dogmatické a právne, vychádzajú v latinskom origináli a z neho sa prekladajú do ostatných národných jazykov. Je to výhodné, pretože latinčina ako mŕtvy jazyk sa už nevyvíja a tak sa významy jednotlivých slov v tomto jazyku už neposúvajú. A tak to, čo latinské slovo znamenalo pred 500 rokmi, znamená aj teraz a bude znamenať aj o ďalších 500 rokov. Ak, pravda, latinčinu ako jazyk niekto nevzkriesi.

2. Prečo práve latinčina je oficiálnym jazykom Rímskokatolíckej cirkvi?

V prvom rade preto, že Kódex kánonického práva nás hneď v 1. kánone definuje ako latinskú Cirkev. Máte teda latinčinu priamo v názve. Všetci najväčší cirkevní otcovia a spisovatelia písali svoje diela po latinsky: sv. Cyprián, sv. Ambróz, sv. Augustín, sv. Gregor Veľký, sv. Bernard a mnoho, mnoho ďalších svätcov, ale napríklad aj Tertullián, Boethius a Hugo zo sv. Viktora. Latinčina má teda k dispozícii komplexnú a kompletnú kresťanskú terminológiu a priamy prístup k dielam kresťanských velikánov. Preto sa Rímskokatolícka cirkev s elegantnou ľahkosťou vyjadruje latinsky, lebo práve v tomto jazyku sa rodilo a vzrastalo celé jej vnútorné prostredie celých devätnásť storočí.

sv. Augustín

3. Aký význam má štúdium latinčiny pre nás - bohoslovcov?

Latinčina má, ako každý iný jazyk, svoju vnútornú logiku. Pochopiť túto vnútornú logiku jazyka je kľúčom a vstupenkou k logike, ktorá stvárňovala myslenie Cirkvi o Bohu a o človeku. Navyše, gramatika latinčiny je základom pre veľkú väčšinu európskych jazykov, ktoré z nej počas storočí vyrastali. Kto sa teda naučí latinské základy, ten sa gramatiku ostatných európskych jazykov nemusí biflovať, ale bude aj rozumieť, prečo je to v nemčine, angličtine, francúštine, taliančine tak, a nie inak. Niektoré gramatické poučky bude vedieť dokonca intuitívne vytušiť a predpokladať. To je veľká výhoda. Navyše ako bonus bude človek ovládajúci latinskú gramatiku lepšie rozumieť aj svojmu vlastnému jazyku. Pre budúceho kňaza je totiž slovo primárnym pracovným prostriedkom. Apoštol Pavol tvrdí, že „viera je z počutia“, a preto čím lepšie ovláda kňaz vlastný jazyk, tým účinnejšie prostriedky pre svoju pastoračnú prácu má v rukách.

4. Má i dnes latinský jazyk čo povedať modernému človeku?

Latinčina veľmi dbá na to, aby jej sentencie boli nielen presné z hľadiska obsahu, ale aj formálne krásne.

Latinčina učí človeka predovšetkým vyjadrovať sa presne. Ale pri dnešných trendoch defraudácie jazyka na jednostranné sprostredkovanie informácie je výučba latinčiny presne opačným trendom. Učí ľudí vyjadrovať sa aj elegantne, čiže tak, aby to ľudí nielen poučilo, ale aby bola jeho reč aj príjemným zážitkom. Presne podľa Cicerónovho slávneho výroku o úlohách reči: docere, delectare, movere. Čiže: poučiť, potešiť a nakloniť.

5. Ako je na tom latinčina v porovnaní s ostatnými svetovými jazykmi, čo sa týka jej náročnosti a špecifík?

Náročnosť latinčiny spočíva v tom, že nemôžete ísť do nejakej krajiny, kde by ste sa latinsky dohovorili a mohli tak získať správnu jazykovú kondíciu. Inak je latinčina v porovnaní s ostatnými európskami jazykmi, ktoré majú svoje početné frázy a výnimky, jazyk veľmi pravidelný a logický, aj keď gramatika latinčiny je pomerne dosť rozkošatená.

6. Čo by ste odkázali tým, ktorí majú túžbu začať študovať latinský jazyk?

Na rímskom Palatíne vykopali v roku 1857 archeológovia školu pre budúcich štátnych úradníkov. Na stene našli medzi množstvom iných aj nápis, ktorý tam zanechal jeden končiaci študent pre budúce generácie. Myslím, že to vystihol presne. Nakreslil somárika, ktorý nesie na chrbte kalamár a aby nik nezostal na pochybách, pridal aj nápis: *„Labora, aselle, quomodo ego laboravi et proderit tibi.“* (Len pracuj, somárik, ako som aj ja pracoval, a budeš mať z toho úžitok). Štúdiu latinčiny je naozaj potrebné venovať veľa pravidelného úsilia, ale úžitok, ktorý z toho vyplynie, bude rozhodne dostatočným zadosťučinením.

Zhováral sa **Štefan Smetana**

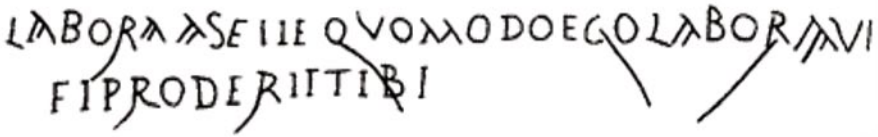

Lev XIII. – všestranný pápež

Po zvláštnom kontraste k vonkajšej bezmocnosti pápežstva po zániku cirkevného štátu nasledoval vzrast jeho morálnej autority vo vnútri Cirkvi i mimo nej. Definovanie dogiem pápežského primátu a neomylnosti vo veciach viery a mravov sa vo vzťahu Cirkvi k iným národom neukázalo škodlivým, ale skôr pozitívnym. Wladimir Czacki, talentovaný poľský monsignor a vysoký vatikánsky úradník poznamenáva: „Pápež je silný. Môže sa oprieť o podporu katolíckej verejnej mienky a o náboženské cítenie más... To demonštruje, že domnelá mŕtvola pápežstva je v skutočnosti obrovskou morálnou silou.“ Tým načrtol program a smerovanie budúceho pápeža Leva XIII. zvoleného na Petrov stolec po smrti Pia IX.

Lev XIII., občianskym menom Vincenzo Gioacchino Raffaele Luigi Pecci, sa narodil 2. marca 1810 v malom mestečku Carpineto, ktoré leží v horách južne od Ríma. Pochádzal z rodiny drobnej šľachty rímskeho vidieka. Ako dieťaťu sa mu dostalo výborného vzdelania. Mal možnosť získať vynikajúce diplomatické, administratívne a pastoračné skúsenosti. Študoval najprv v meste Viterbo (1818-1824), v rímskom seminári Collegio Romano (1824-1832) a na akadémii urodzených kňazov - Accademia dei Nobili (1832 – 1837). Získal doktoráty z teológie a kánonického práva. V roku 1837 bol vysvätený za kňaza a bol hneď prijatý do pápežských diplomatických služieb. V roku 1877 sa stal biskupom v meste Perugia.

Bol to človek, ktorý vďaka svojej vzdelanosti a výchove veľmi dobre poznal nešváry moderných čias, no na druhej strane sa vedel pustiť do dialógu s antiklerikálnym prostredím sekularizovaného štátu. Na jednej strane ostro odsudzoval súdobé bludy a bol jedným z iniciátorov ich rozhodného odsúdenia pápežom Piom IX., na druhej strane sa však snažil o pozitívny kontakt. *„Duch moderných čias“* bol charakteristický silnými nacionálnymi tendenciami a rozvojom vedy a techniky. Tento nevídaný rozvoj bol používaný, v nadväznosti na osvietenské ideály, ako ideologický boj proti Katolíckej cirkvi. Túto vnímal sekulárny svet, najmä za posledné roky pontifikátu Pia IX., ako skostnatenú a staromódnu inštitúciu, uzatvorenú do prekonaných morálnych a filozofických štruktúr. Akékoľvek zmierenie nebolo možné, pretože Cirkev rozhodne odmietala relativizáciu pravdy a morálky, zatiaľ čo „moderný svet“ sa odmietal vzdať antikatolíckych a najmä materialistických postojov. Lev XIII. si však už ako biskup bol vedomý toho, že Cirkev sa musí otvoriť svetskému vzdelaniu. Inak riskuje stratu vzdelaných vrstiev a nedostatočnosť vzdelania u kňazov. Vo februári 1877 vydal pastiersky list o Cirkvi a civilizácii, v ktorom okrem iného napísal: „Cirkev si vždy vážila hodnotu ľudskej práce. Aj dnes musí byť za moderný pokrok v prírodných

vedách a hospodárstve. Odmieta iba jeho materialistické poňatie a usiluje sa zmierniť dopady moderného hospodárstva a pokresťančiť ho.“ V týchto slovách vidieť jeho schopnosť jasne rozlišovať medzi moderným pokrokom ako takým a jeho antikatolíckym a materialistickým zameraním, ktoré nekráčajú nevyhnutne spolu, ale sú dôsledkom nesprávneho postupovania. V roku 1877 sa stal tento nesmierne všestranný biskup v malom meste kardinálom a v roku 1878 bol zvolený za 256 nástupcu sv. Petra. Prebral Cirkev vo veľmi ťažkej situácii.

Už vo svojej prvej encyklike *Inscrutabili Dei consilio*, označil porozumenie medzi Cirkvou a kultúrou za program svojho pontifikátu. Cirkev v nej predstavil ako strážkyňu a ochrankyňu večných a nemenných zásad morálky, spravodlivosti a ako matku kultúry. Postupom času začal využívať možnosti nových technických a politických slobôd, nový rozvoj spoločnosti v prospech Cirkvi. Podporoval masové katolícke strany, resp. strany zastupujúce katolícke záujmy, organizovanie rôznych katolíckych kongresov a hnutí, rozvoj katolíckej tlače.

Ako prvý pápež začal akúsi novú komunikáciu s katolíckym svetom:

– vydával početné encykliky, určené pre najširšie publikum, v ktorých sa vyjadroval nielen k teologickým problémom, ale aj k sociálnym, politickým, kultúrnym, etickým a iným aktuálnym otázkam vtedajšej doby. (Vydal 86 encyklík, čo bolo dovtedy najviac za celú históriu pápežstva)

– podporoval masové púte jednotlivých národov do Ríma a k tomuto účelu modernizoval aj dopravu; vyhlasoval jubilejné roky

– ako prvý pápež dovolil, aby bol jeho hlas nahratý na gramofónových platniach, aby sa jeho portréty vydávali vo forme fotografií a aby sa šírili v novinách

– reformoval pápežskú kúriu, čím upevnil jednotu univerzálnej Cirkvi; dával mnohé osobné poučenia, inštrukcie, udržiaval aktívne kontakty s biskupmi; podporoval misie (založil dnes známy fond na podporu misijných diel „Obolus sancti Petri“ – halier sv. Petra)

V duchu náuky sv. Tomáša Akvinského rozvinul náuku o kresťanskom štáte. Tú rozpracoval najmä v jeho najslávnejšej encyklike *Rerum novarum*, ktorá sa stala prevratnou a položila vlastne základy k hlbšiemu skúmaniu sociálnych problémov, s ktorými sa spoločnosť stretala a na ktoré dovtedy Cirkev nereagovala v celej ich hĺbke a šírke. Encyklika bola vlastne ovocím rozhovoru pápeža Leva XIII. a nemeckého cisára Wilhelma II., ktorý pápeža navštívil v roku 1890. Encyklika postupne prechádza cez konštatovanie problémov vo svete k skúmaniu socialistického riešenia ohľadom súkromného vlastníctva. Zameriava sa na istú formu „apológie“ vstupu Cirkvi do tejto oblasti a postupuje cestou vysvetlenia zaangažovanosti Cirkvi. Rozoberá otázky ohľadom triedneho boja, finality človeka, sociálnych rozdielov, dôstojnosti ľudskej osoby a z toho vyplývajúce povinnosti pre zamestnávateľov. V encyklike *Aeterni Patris* z roku 1879 poukázal na jedinečnosť a stálu platnosť tomistickej filozofickej metódy a prehlásil ju za základ katolíckej teológie. Ako pokrokový sa ukázal aj v otázke biblických vied vydaním encykliky *Providentissimus Deus* (1893), v ktorej nabádal k hlbšiemu štúdiu kníh Sv. písma. Založil vatikánske hviezdne observatórium, otvoril tajné vatikánske archívy. Ďalšou veľkou črtou jeho pontifikátu boli snahy o nadviazanie kontaktov s pravoslávnymi cirkvami na Východe. Od jeho počiatku pápežovi nesmierne záležalo na zblížení sa, pričom veľmi dúfal v prinavrátenie sa týchto odlúčených cirkví do lona Katolíckej cirkvi. Vydal množstvo encyklík, ktoré sa venujú tejto tematike.

Napriek politickej izolovanosti, do ktorej sa dostala Cirkev v závere pontifikátu Pia IX. sa mu podarilo o vzrast prestíže pápežskej diplomacie. To sa prejavilo v pribúdaní počtu diplomatických zastúpení u Svätej stolice (diplomatické vzťahy udržiavali aj nekatolícke štáty). Otvorenosť pápeža dosiahla koniec kultúrneho boja v Nemecku, odstránili sa veľké problémy medzi Cirkvou a štátom v Belgicku a Švajčiarsku. Napriek strate štátu sa pápež dostal z medzinárodnej izolácie. Verejná mienka bola jednoznačne naklonená voči Katolíckej cirkvi. To bola istá vynáhrada za stratu štátnej suverenity a stala sa určitou základňou, na ktorej bolo možno budovať pôsobenie pápeža vo svete.

Z doteraz opísaného môžeme pozorovať monumentálnosť osoby a postavy pápeža Leva XIII. Išlo o skutočne všestranného pápeža, ktorému, ako naozajstnému pastierovi, ležal na srdci osud a najmä budúcnosť Kristovej Cirkvi. Vedel, že Cirkev nemôže kráčať len cestou zakazovania, ale musí vedieť ponúknuť náhradu za to, čo ľudstvu škodí.

Pápež Lev XIII. odovzdal svoju dušu Pánovi 20. júla 1903 v apoštolskom paláci v Ríme. Za sebou zanechal silnú pozíciu pápeža, stabilnú vatikánsku diplomaciu a zmodernizovaný Vatikán. Rím vstúpil do povedomia sveta ako centrum kresťanstva a opora skutočnej a pravej kultúry.

Radovan Rajčák

Použité pramene:
- *osobné poznámky z vyučovania Cirkevných dejín*
- *Franzen August: Malé dějiny Církve. Karmelitánské nakladatelství : 2006, 398 s.*
- *http://www.vatican.va/holy_father/leo_xiii/index.htm*

Kniha, knižnica, knihovník, knihomoľ...

Krátke slová v nadpise tohto článku majú spoločné prvé tri písmená. Ako sa však dajú dať do súvislosti so seminaristom, ktorý sa pripravuje na kňazskú službu? Potrebujeme vôbec hľadať nejaké prepojenie medzi bohoslovcom a knihou v súčasnej dobe, keď má ktokoľvek na dosah ruky státisíce textov prostredníctvom internetu? Áno, potrebujeme a prepojenie objavíme veľmi ľahko.

Kniha nielen ako dekorácia v poličke

Naše 21. storočie nám prostredníctvom technologického pokroku ponúka také vymoženosti, ktoré sa ešte pred sto rokmi zdali byť nerealizovateľné. Dnešný internet je nám spravidla pomocníkom, na ktorého sa spoliehame čoraz častejšie. No ak si uvedomíme, že zverejňovateľ zapísaného textu nie je nevyhnutne autoritou, o ktorú je možné sa oprieť, a že uviesť a prípadne aj pozmeniť text na internete je v súčasnosti ľahké a rýchle, môže nás informácia nájdená v celosvetovej informačnej sieti prípadne i uviesť do omylu. Iste, bolo by scestné, keby sme sa báli informácií z internetu, no treba mať na pamäti obozretnosť a pri pozeraní na displej používať rozvážnosť. Oproti tomu poznatky uvádzané v knihách, najmä v starších, sa zdajú byť hodnovernejšie, pretože vydavateľ by nevydával zbytočne energiu na niečo, čo by nemalo cieľ povzbudzovať, informovať, poučovať, vzdelávať. Niet pochýb o tom, že každý z nás má zopár, možno i niekoľko desiatok, kníh poruke v regáli alebo na poličke a občas či pravidelne po niektorej siaha. Tak je to správne, kniha je nositeľ a sprostredkovateľ hodnotných informácii, má svoje miesto v živote každého z nás a nemá byť v prvom rade okrasou obývačkovej steny.

Knihovník v akcii

Knižnica a študovňa v seminári

Pri uvažovaní o význame knižnice nám pomôže, ak máme na zreteli, že fundovanosť kňaza v pastoračnej praxi a jeho služba ľuďom má základy položené práve na dvoch pilieroch: štúdiu (Bohoslovecká fakulta) a formácii (Kňazský seminár). V oboch prípadoch sú potrebné dostupné zdroje literatúry – knihy – na čerpanie námetov, na uvažovanie, vzdelávanie sa, analýzu a kritické zhodnocovanie ktorejkoľvek témy. Študovňa v seminári je pre bohoslovca navyše útočiskom, kde sa môže v pokoji zahĺbiť do témy, ktorá ho zaujíma, ktorú sa snaží obsiahnuť, ktorej má porozumieť.

Priestory novej knižnice

Rekonštrukcia a inovácia knižnice

Iba samotný priestor vyhradený pre študovňu v našom Kňazskom seminári nestačí na to, aby boli uspokojené seminaristove nároky. Je nevyhnutné mať k dispozícii čo možno najpestrejšiu a samozrejme aj najnovšiu literatúru. Predsa však spomeniem, ako veľa úsilia vynaložili spolubratia na to, aby sa z nepoužívanej izby stalo miesto intelektuálneho a duchovného rastu. Odstránenie pôvodných omietok, rekonštrukcia stropného podhľadu, nová elektroinštalácia, čisté vymaľovanie, svojpomocné (avšak profesionálne) „natiahnutie“ podlahy, vstavanie policovej zostavy a mnohé iné práce boli vykonané preto, aby do regálov mohli byť postupne prinášané knihy zo skladu, tituly dokúpené vďaka štedrosti viacerých z vás, nastavené počítače, inštalovaná tlačiareň a postupne mohla študovňa začať plniť svoj účel. Sú pred nami ešte úlohy, po splnení ktorých sa bude môcť knižnica využívať naplno. Už v tejto chvíli máme k dispozícii asi 1200 kníh a pripravené voľné miesto pre ďalších zhruba 500 kníh.

Aj tu má svoje miesto vďačnosť

Možno ste to práve Vy, kto sa pričinil o zveľadenie našich priestorov študovne, keď ste neváhali podporiť naše snaženie a finančne či modlitbou dopomohli k zrealizovaniu našich plánov. Patrí vám naše poďakovanie a Pán Boh odplať.

Zostáva nám dúfať, že každá námaha, každé prostriedky, všetko úsilie vynaložené na upravenie knižnice bude plnohodnotne slúžiť každému mladému mužovi, čo sa snaží zodpovedne sa pripraviť na úlohu, ktorú dnes svet od kňaza očakáva.

Ing. Rastislav Šimora, knihovník KSCM

Misia

Keďže som chcel zostať verný striedaniu knižných a filmových recenzií, musel som sa naozaj poriadne zamyslieť. V poslednej dobe som nenarazil na žiadny film, ktorý by stál za recenzovanie, a ak aj bol, už o ňom písali všetci. A tak som opäť otvoril dvere filmových archívov a vytiahol ďalší zabudnutý klenot.

Tentoraz Vám chcem ponúknuť drámu Misia z roku 1986. Azda sa nájdu, hlavne medzi mladšími ročníkmi, takí, ktorí ešte tento film nevideli.

Celý príbeh sa odohráva v roku 1750 v španielskych a portugalských kolóniách v Južnej Amerike. V hlavnej úlohe sa predstavuje Robert de Niro, ktorý ako Mendoza – obchodník s otrokmi v pralese loví Indiánov. Jeho búrlivá povaha a láska k rovnakej žene ho privedú do situácie, keď sa ocitá v súboji s vlastným bratom. Bratovražedný súboj vyhrá, avšak nastupujú u neho mučivé výčitky svedomia. Na scénu prichádza jezuitský kňaz - otec Gabriel (Jeremy Irons). Ponúka Mendozovi nový spôsob života a hlavne pokoj, ktorý hľadá. Ten ho najprv odmieta, no neskôr sa vydá spolu s ním na misiu medzi Indiánov. Jeden z najsilnejších momentov celého filmu tvorí práve Mendozova cesta na náhornú plošinu. Svoje pokánie vykonáva tak, že celú cestu vlečie za sebou bremeno. Silná symbolika vnútornej ťažoby, ktorá ťahá človeka k zemi, padá a vstáva, no nevzdáva sa. Keď sa vyšplhá až na vrchol, jeden z Indiánov ho od bremena oslobodí a on začína nový život na misii San Carlos. Jeho život naberá úplne iný smer. A tu do deja vstupuje nový problém. Záujmy kolonialistov zrušiť misiu privádzajú na scénu kardinála, ktorý ma rozhodnúť o zrušení alebo zachovaní tohto diela, ktoré jezuiti dlho budovali. Rozpor medzi poslušnosťou predstavenému a vnútorným hlasom lomcujú všetkým misionármi a zvlášť Mendozom. Jeho povaha sa opäť búri, chce sa postaviť na odpor, čo otec Gabriel jednoznačne odmieta. Vnútorný zápas misionárov vrcholí a rozdeľuje ich v názoroch na odpor proti vrchnosti. Celá situácia sa končí tragicky. Keby som chcel rozoberať jednotlivé situácie, nestačil by mi rozsah článku a určite by som obral diváka o pôžitok z objavovania hodnotných myšlienok tohto filmu.

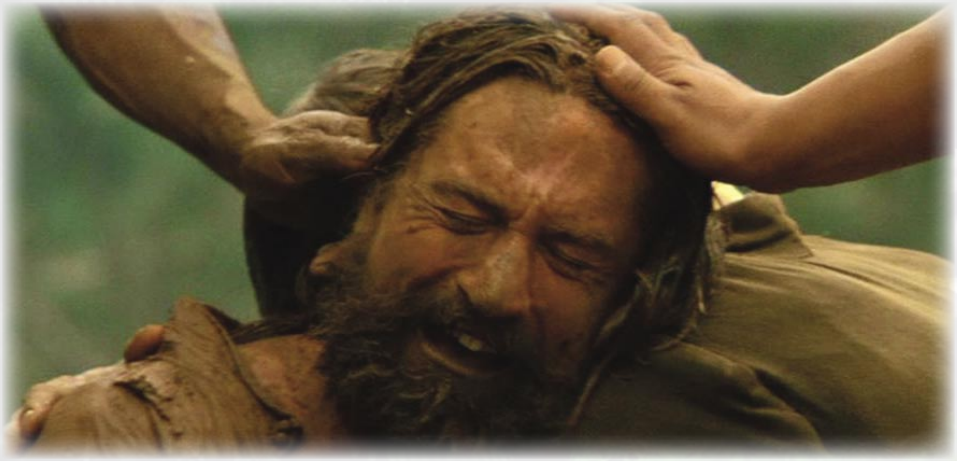

Za zmienku stojí ešte jedna vec, a tou je soundtrack k filmu, ktorého autorom je Ennio Morricone. Bol nominovaný na mnohé ceny a veľa ich aj získal, dokonca zaznel na zimných olympijských hrách v roku 2002 v Salt Lake City. Na záver dodám už len jednu zaujímavosť, že mnoho ľudí, ktorí hrali domorodcov, boli skutoční Indiáni z Južnej Ameriky, ktorí trochu vedeli komunikovať po anglicky.

Film Misia od režiséra Rolanda Joffého sa oplatí vidieť. Výborné spracovanie, kvalitné herecké obsadenie a výkony a hudba, ktorú si ešte dlho budete púšťať.

Milan Cehlárik

OBJEDNÁVKA ČASOPISU

(objednávkový lístok z čísla 3-2011/2012, jún 2012)

Zasielajte na adresu: **KSCM - ADSUM, Kapitulská 26, 811 01 Bratislava.**

Cena predplatného je **€ 1,50** *za 3ks ročne,*
plus **€ 1,33** *poštovné a balné na celý rok.*

Meno a priezvisko : .....

Ulica: ..... Mesto a PSČ: .....

E-mail/Tel.: ..... Počet ks z každého čísla: .....

Objednávku vystrihnite, vložte do obálky a pošlite na adresu redakcie.
Poštovú poukážku Vám zašleme v najbližšom čísle.
Uhraďte ju, prosíme, do 2 týždňov od doručenia.

Trocha matematiky...

A 6+3	C 8-2	D 13-1	J 12:6	E 7-4	F 2x2	D 5-1	F 20-7
A 9							
L							

B 24:2	D 13-2	C 11:1	D 2:2	A 4x3	F 10:5	K 10+1	H 8-5

H 3+3	C 10+3	F 30-19	A 12-8	A 4-1	F 3+1	B 5x2	K 7x2

J 1+2	G 28:2	E 10+3	K 20:2	E 2x2	G 5-0	B 22:2	B 15:3
						B 11	
						D	

	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K
1	L	P	K	D	I	M	E	M	I	P
2	E	O	V	Y	Á	M	H	D	O	E
3	Ľ	Š	Ž	K	A	B	C	E	M	N
4	E	V	A	N	R	K	N	L	O	Q
5	M	E	W	B	H	V	Í	Č	A	W
6	R	D	E	O	Q	G	L	Š	F	B
7	Á	D	U	E	S	E	D	O	X	R
8	E	M	Í	M	O	T	Ž	F	L	T
9	L	O	E	H	Š	I	P	B	G	T
10	E	V	R	Y	E	S	E	Š	W	P
11	P	D	Í	D	Á	T	Š	Q	E	T
12	E	O	M	B	O	F	H	V	J	R
13	W	R	I	R	E	E	B	G	R	T
14	G	H	N	P	A	V	N	Z	U	Á
15	J	M	L	Y	K	A	B	N	Č	M

Návod: Vypočítaj si jednoduché matematické príklady v tabuľke, ktorá je hore, a podľa uvedeného vzoru s pomocou druhej tabuľky nájdi riešenie!

Prajeme Ti príjemnú zábavu!

Podarilo sa vylúštiť tajničku? Pošlite nám riešenie SMS-kou, spolu s **vašou adresou** na číslo **0902 458 617** alebo klasickou poštou na adresu: **KSCM - ADSUM časopis bratislavských seminaristov, Kapitulská 26, 811 01 Bratislava.**

Za účasti šéfredaktora sme vyžrebovali **Máriu Adamčíkovú, Považany.** Srdečne gratulujeme a posielame vecné ceny a ročné predplatné nášho časopisu. **Tešíme sa aj na ďalších riešiteľov tajničky!**

Autor tajničky: **Tibor Fehér**